

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมที่ส่งผลต่อดนตรีและพิธีกรรม ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

Effects of social change affecting music and
rituals of Hmong ethnic groups, Khao Kho District,
Phetchabun Province.

กัภาพร ประชุมวรรณ^[1]

Komphorn Prachumwan

บทคัดย่อ

กลุ่มชาติพันธุ์ม้งอพยพมีวัฒนธรรม ประเพณี และดนตรีที่เป็นส่วนประกอบในวิถีชีวิต มีความเป็น อัตลักษณ์ทางกลุ่มชาติพันธุ์อย่างชัดเจน บทความวิชาการนี้เป็นการศึกษาผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อดนตรี และพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ได้ข้อมูลจากภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกต และนำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่อาศัยอยู่บริเวณอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 5 ช่วงการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 1) ช่วงการอพยพย้ายถิ่นฐาน (ก่อน พ.ศ. 2529) 2) ช่วงสงครามร่มเกล้า (พ.ศ. 2530 - 2531) 3) ช่วงหลังสงคราม (พ.ศ. 2532 - 2546) 4) ช่วงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) และ 5) ช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบโดยตรงต่อดนตรีพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่อาศัยภายในบริเวณพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เกิดเป็นการปรับเปลี่ยนด้านดนตรีและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในพื้นที่

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อดนตรีและพิธีกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง บริเวณพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ช่วงการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 1) ช่วงดนตรีและพิธีกรรมเดิม (ก่อน พ.ศ. 2529 - 2546) พบเครื่องดนตรีในช่วงยุคนี้ 3 ประเภท 8 ชนิด และรูปแบบพิธีกรรมที่ 23 พิธีกรรม 2) ช่วงการเปลี่ยนแปลงดนตรีและพิธีกรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) พบเครื่องดนตรีในช่วงยุคนี้ 3 ประเภท 8 ชนิด และรูปแบบพิธีกรรมที่ 18 พิธีกรรม และ 3) ช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561 - 2565) พบเครื่องดนตรีในช่วงยุคนี้ 2 ประเภท 4 ชนิด และรูปแบบพิธีกรรมที่ 10 พิธีกรรม

โดยสรุป ดนตรีและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง บริเวณพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลต่อความคงอยู่

[1] อาจารย์ประจำสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ของอัตลักษณ์ความเป็นชาติพันธุ์ รูปแบบความเชื่อ ดนตรีและพิธีกรรม ของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ได้อย่างชัดเจน

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การเปลี่ยนแปลงทางสังคม, ดนตรีและพิธีกรรม, กลุ่มชาติพันธุ์ม้ง.

Abstract

Migratory Hmong ethnic groups have their own culture, traditions, and music as part of their way of life. There is a clear ethnic identity. This academic paper examines the effects of social change on music. Data were obtained from the field through interviews, observations, and descriptive presentations.

Social Changes of Hmong Ethnic Groups who live in the area of Khao Kho District, Phetchabun Province Can be divided into 5 transition periods: 1) Immigration period (before 1986) 2) Rom Klao War period (1987 - 1988) 3) After the war period (1989 - 2003), 4) the period of development and cultural change (2004 - 2017) and 5) the present period (2022). All these changes directly affected the ritual music of the Hmong ethnic groups. Lives in the area of Khao Kho District, Phetchabun Province resulting in a change in music and rituals of the Hmong ethnic groups in the area.

Effects of social change on music and rituals of Hmong ethnic groups in the area of Khao Kho District, Phetchabun Province It can be divided into 3 transition periods: 1) the original music and ritual period (before 1986 - 2003), 3 types of musical instruments, 8 types of musical instruments were found during this period, and 23 ritual styles; 2) music transition period and Rituals (2004 - 2017) found 3 types of musical instruments, 8 types, 3 types and 18 ritual forms, and 3) the present period (2018 - 2022) found 2 musical instruments during this era. 4 types and 10 types of rituals, rituals

In summary, music and rituals of the Hmong ethnic group in the area of Khao Kho District Phetchabun Province Affected by social changes affecting the persistence of ethnic identity belief style Music and Rituals of the Hmong ethnic group in the area of Khao Kho District, Phetchabun Province clearly

Key words: Effects, Social change, Music and rituals, Hmong ethnic groups.

บทนำ

บริบทของการปรับตัวของสังคมจัดเป็นกระบวนการที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา มีความแตกต่างตามรูปแบบวิถี และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดหรือกระทำต่อวัฒนธรรมพิธีกรรม ก่อให้เกิดผลต่อสังคมวัฒนธรรมชุมชนพื้นที่นั้นๆ ได้ เช่น วิธีการดำรงชีวิต ความเชื่อ วิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรม ตลอดจนดนตรีพื้นถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในอดีตเป็นไปอย่างช้าๆ ด้วยการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งแปลกใหม่ และระบบสื่อสารคมนาคมยังไม่มีการพัฒนาก้าวหน้าเท่ากับปัจจุบัน การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจึงเป็นไปค่อนข้างยาก แต่เมื่อมีเทคโนโลยีและสื่อสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในทุกสังคม ความเจริญก้าวหน้าและความต้องการขั้นพื้นฐานของสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง รูปแบบพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมมีอัตราการเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา (นิเทศ ดินณะกุล. 2549 : 9 -11)

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเกิดจากหลายปัจจัย การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมภายในชุมชน การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากชุมชนใกล้เคียง การปรับตัวเพื่อให้เข้ากับการพัฒนาของสังคมตามยุคสมัย แต่หากเป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่องานสังคมวัฒนธรรมเพียงเล็กน้อย หรือลดความนิยมของวัฒนธรรมเพียงเล็กน้อย ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางศาสนาและอุดมการณ์ (สนธยา พลศรี. 2545 : 194-199) การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมสามารถทำให้วัฒนธรรมภายในสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือหายไปจากสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ และส่งผลเป็นอย่างมากต่อสังคม และการอนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมภายในชุมชนที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มชาติพันธุ์ม้งอาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการเชื่อความทางสังคมและวัฒนธรรมประเพณี พิธีกรรม ดนตรี ตามขนบธรรมเนียมตามแบบกลุ่มชาติพันธุ์ม้งแต่เดิม กลุ่มชาติพันธุ์ม้งอาศัยอยู่บริเวณอำเภอลำทะเมนชัยในพื้นที่ บ้านเข็กน้อย บ้านเข็กใหญ่ บ้านเพชรดำ บ้านป่าไผ่ บ้านกนกงาม บ้านฟ้าหมอก บ้านร่มเย็น และบ้านเล้าลือ เป็นชุมชนชาวม้งที่คงความเป็นวิถีชีวิตม้งโดยแท้มีรูปแบบความเชื่อ พิธีกรรม และเครื่องดนตรีประจำกลุ่ม

ชาติพันธุ์ สอดคล้องเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตในทุกช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย อีกทั้งยังมีรูปแบบความเชื่อและพิธีกรรมอันเป็นพิธีกรรมเฉพาะภายในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน แต่หากชาวเขาเผ่าม้งอพยพเข้ามาในประเทศไทยเมื่อใดไม่ปรากฏชัด แต่สันนิษฐานว่าได้อพยพเข้ามาสู่ประเทศไทยทางภาคเหนือเมื่อประมาณ 100 ปี (ยัง มีตแต่ง. 2520 : 38-52) เหตุการณ์อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมภายในชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีอยู่หลายปัจจัย ได้แก่ การเกิดภาวะสงคราม ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางศาสนาและอุดมการณ์โดยแต่เดิมเป็นพื้นที่สงครามสมรภูมิบ้านร่มเกล้าเขาค้อ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมในปัจจุบัน ส่งผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ทำให้วัฒนธรรมเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ได้รับความนิยมน้อยลง กระทั่งหายสาบสูญไปจากวิถีชีวิตของชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งให้ปัจจุบัน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่าผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อดนตรีและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ อันสามารถเป็นแนวทางในการช่วยอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมภูมิปัญญาของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งให้เป็นที่รู้จักโดยทั่วกัน เป็นประโยชน์แก่ผู้ที่มีความสนใจเป็นประโยชน์ต่อการศึกและอนุรักษ์วัฒนธรรมด้านดนตรีสืบไป

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

สังคม วัฒนธรรม ดนตรี และพิธีกรรม ในแต่ละชุมชนพื้นที่ล้งแล้วแต่มีการปรับตัวเพื่อความคงอยู่ และเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เข้ากับยุคสมัยอยู่ตลอดเวลาผ่านกระบวนการทางสังคม ไม่เว้นแม้กระทั่งกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ หลายปัจจัยในการคงอยู่ของชาติพันธุ์ส่งผลให้ชาว ม้งอพยพเข้ามาในประเทศไทยเป็นเวลากว่า 100 ปี โดยเข้ามาทางแนวชายแดนทางภาคเหนือ กลุ่มชาติพันธุ์ม้งสืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์เมี้ยวในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และได้นำเอารูปแบบสังคมวิถีชีวิต วัฒนธรรม ดนตรี พิธีกรรมติดตัวตลอดการเดินทางอพยพเรื่อยมา กระทั่งเข้ามาตั้งรกรากในพื้นที่บริเวณเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยพื้นที่บริเวณ

อำเภอเขาควมมีความสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ และเป็นพื้นที่อันประกอบไปด้วยความหลากหลายทางชัยภูมิ ตลอดกาลเวลาที่กลุ่มชาติพันธุ์ม้งได้ตั้งรกรากในพื้นที่ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อ ดนตรี พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณอำเภอเขาควม จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่หลายประการแบ่งออกเป็น 5 ช่วงการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

1)ช่วงการอพยพย้ายถิ่นฐาน (ก่อน พ.ศ. 2529) ชาวม้งอพยพเข้ามาในประเทศไทยอยู่ในภาคเหนือของประเทศไทย และมีการขยายออกตามพื้นที่ราบเชิงเขา ณ เวลานั้นยังมีความเป็นอยู่ในลักษณะการปกครองกันในกลุ่มชาติพันธุ์ มีการช่วยเหลือกันในชุมชน แบ่งเขตแดนพื้นที่ทำกิน และให้การช่วยเหลือสนับสนุนกัน แต่ในเวลาต่อมาเริ่มมีการขัดแย้งกันด้วยอุดมการณ์ในการเป็นอยู่ การปกครองชุมชนภายในชุมชน จึงเริ่มมีการอพยพถิ่นฐานลงมาในพื้นที่ราบเชิงเขาในพื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง และอีสานตอนบนมากขึ้นในกลุ่มจังหวัดพิษณุโลก เลย กระทั่งอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ อำเภอเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์ในปัจจุบัน ช่วงแรกเริ่มตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่ราบเชิงเขาในพื้นที่บ้านเข็กน้อย บ้านเข็กใหญ่ อำเภอเขาควม โดยยึดอาชีพการเพาะปลูก ปศุสัตว์ และมีการทำเครื่องจักสานเพื่อใช้ในครัวเรือน ระบบการปกครองในชุมชนยุคแรกเริ่ม มีการปกครองแบบระบบชนเผ่า ต่างเผ่าต่างปกครองกันเองมีกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันเพียงแค่นี้ในชุมชนหรือเผ่าของตน ทั้งนี้ในเขตพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกได้ 3 เผ่าที่ชัดเจน คือ 1) ม้งน้ำเงิน หรือม้งดำ 2) ม้งขาว และ3) ม้งลาย การแยกชาวเขาเผ่าม้งในพื้นที่แยกได้ตามลักษณะการแต่งกาย และการใช้ภาษา ต่อมาเริ่มมีเหตุการณ์ไม่สงบในพื้นที่การเกิดสงคราม “ยุทธการเขาค้อ” เริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2508 เหตุการณ์เริ่มจากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) เข้าแทรกซึมเข้ามาตามแนวชายแดนทางทิศเหนือและยึดเอาพื้นที่ภูหินร่องกล้าไว้ สงครามเริ่มเข้ามามีบทบาททางส่งผลกระทบต่อชุมชนม้งเพิ่มมากขึ้น ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2511 ชุมชนชาวม้งโดนบีบบังคับด้วยสภาวะสงครามในพื้นที่อยู่อาศัยจำเป็นที่จะต้องรักษาชีวิตตนเองและครอบครัวตลอดจนเพื่อรักษาพื้นที่ทำกิน จึงมีชาวม้งบางส่วนเข้าไปร่วมกับกลุ่มคอมมิวนิสต์ (ผกค.) เพื่อเป็นผู้นำทาง ซึ่งจุดยุทธศาสตร์ ลำเลียงเสบียงอาหาร ด้วยความเป็นผู้นำพื้นที่และสงครามเขาค้อจบลงในปี พ.ศ. 2525

ผลจากสงครามในพื้นที่เขาค้อนั้นมีผลต่อชุมชนชาวม้งไม่มากนักเนื่องจากเกิดอยู่คนละพื้นที่กับที่ตั้งของชุมชน จบถึง พ.ศ. 2529

2) ช่วงสงครามร่มเกล้า (พ.ศ. 2530 - 2531) เป็นช่วงที่สงครามเขาค้อได้สิ้นสุดลงกองทัพฝั่งของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ (ผกค.) ถอยร่นกลับไปใช้ยึดใช้พื้นที่บริเวณภูหินร่องกล้าเป็นฐานบัญชาการ โดยใช้พื้นที่อำเภอเขาค้อเป็นที่เพาะปลูกเสปียงอาหารสำหรับกองทัพ และได้มีการเกณฑ์ชาวม้งในพื้นที่บ้านเข็กน้อย บ้านเข็กใหญ่ เพื่อเป็นแรงงานในการลำเลียงเสปียงอาหาร ด้วยกลุ่มชาติพันธุ์ม้งเป็นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และมีความชำนาญพื้นที่หุบเขาสามารถลำเลียงขนส่งเสปียงอาหารได้เป็นอย่างดี ในเวลาต่อมาเกิด การปะทะด้วยกำลังทหารอย่างรุนแรงในช่วง ธันวาคม พ.ศ. 2530 ในช่วงนั้นชาวม้งที่อาศัยบริเวณบ้านเข็กน้อย และเข็กใหญ่ ได้กระจายออกตามพื้นที่แนวเขาบริเวณอำเภอเขาค้อพื้นที่บ้านเพชรดำ บ้านกกงาม บ้านฟ้าหมอก บ้านร่มเย็น และบ้านเล้าลือ ทว่าทั้งบริเวณแนวเชิงเขา เพื่อลี้ภัยสงครามทางเข้ามาในพื้นที่อาศัยเดิม โดยสงครามร่มเกล้าได้สิ้นสุดลงเมื่อ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2531 ช่วงนี้เป็นช่วงที่ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนชาวม้งในพื้นที่บริเวณเขาค้อจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นอย่างมากจากความเสียหายที่เกิดขึ้นในพื้นที่

3) ช่วงหลังสงคราม (พ.ศ. 2532 - 2546) ช่วงนี้เป็นช่วงที่เกิดภายหลังสงคราม เป็นช่วงฟื้นฟูปรับปรุงแหล่งที่อยู่อาศัยภายหลังการเกิดสภาวะสงคราม ชุมชนม้งที่เคยอาศัยรวมกันกระจายออกตามเขตพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เริ่มมีการฟื้นฟูชุมชนภายในเขตพื้นที่อย่างรวดเร็วด้วยปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางการเมืองโดยมีระบบการเมืองการปกครองอย่างเป็นระบบ ที่ได้รับการช่วงเหลือจากทางภาครัฐบาลมีการนำเอาระบบ อุปโภคและบริโภคพื้นฐานเข้ามา มีการตั้งศูนย์ราชการในหลายภาคส่วน ได้แก่ สถานีตำรวจ โรงพยาบาล ท้องถิ่น ที่ว่าการอำเภอ สถานีอนามัย โรงเรียน ระบบน้ำประปาหมู่บ้าน ระบบไฟฟ้า ตลอดจนโครงการหลวงที่เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพทางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของชุมชนชาวม้งในช่วงการฟื้นฟู และเริ่มมีการปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาปกครองชุมชนชาวม้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเขาค้อจากที่ชาวม้งเคยปกครองกันเองในชุมชนตามเผ่าของตนเท่านั้น

ภาพประกอบ 1 บรรยากาศชุมชนกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

4) ช่วงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) เป็นช่วงที่ชุมชนชาวม้งในเขตพื้นที่เกิดการเปลี่ยนแปลงได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ด้วยพื้นที่เป็นพื้นที่ราบเชิงเขา มีทิวทัศน์สวยงามมีอากาศเย็นเกือบทั้งปี จากพื้นที่สงครามกลายเป็นพื้นที่เศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมทั้งประชาชนในประเทศและต่างประเทศ เกิดธุรกิจการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เป็นจำนวนมาก การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่งผลให้ในพื้นที่เกิดระบบนายทุนเข้ามามีส่วนในด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สิ่งปลูกสร้าง อาคาร บ้านพัก ร้านอาหาร ร้านกาแฟ โรงแรม รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชนขนส่งเอกชน ถูกสร้างและนำเข้าสู่ชุมชนอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรมเดิมของชุมชนชาวม้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ วิถีการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ เพื่อเลี้ยงชีพในครัวเรือน วัฒนธรรมความเชื่อภายในชุมชน ประเพณี ดนตรี วิถีชีวิต ถูกมองข้ามและมีความสำคัญลดลง การปรับตัวเพื่อความอยู่รอดให้ได้มาซึ่งความต้องการพื้นฐาน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ให้ทัดเทียมกับคนในสังคมเมืองที่เข้ามาในพื้นที่อันส่งผลต่อการปรับตัวของสังคมชุมชนชาวม้ง วัฒนธรรมดนตรี พิธีกรรมในช่วงนี้จึงเริ่มลดน้อยถอยลง

5) ช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) เกิดการเปลี่ยนแปลงทางศิลปะ วัฒนธรรม ดนตรี พิธีกรรมอย่างชัดเจนอันส่งผลมาจากหลายปัจจัยต่างๆ ดังนี้

ปัจจัยทางประชากร พื้นที่อำเภอเขาค้อจากที่เคยเป็นพื้นที่สีแดง เป็นพื้นที่ที่มีอันตรายเป็นเวลากว่า 40 ปี ไม่มีประชากรอยากเข้ามาอาศัยในพื้นที่แต่ปัจจุบันเป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเป็นสถานที่สำหรับพักผ่อน เป็นพื้นที่ที่มีปัจจัยขั้นพื้นฐานครบถ้วน จำนวนประชากรที่ต้องการเข้ามาครอบครองพื้นที่หรือต้องการเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ทำให้พื้นที่มีความหลากหลายทางสังคม ชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความเชื่อ มีการผสมผสานจากความหลากหลายจากภูมิปัญญาเดิมของประชากรที่เข้ามาอาศัย

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ด้วยพื้นที่เป็นที่ต้องการที่จะเข้ามา ทั้งในรูปแบบการท่องเที่ยว จั๊บบองเป็นบ้านส่วนบุคคล หรือการทำธุรกิจเกี่ยวกับการเพาะปลูกพืชเมืองหนาว ด้วยที่ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพื้นที่ลุ่ม มีอากาศร้อนทำให้พื้นที่อันเหมาะสมที่จะสามารถเพาะปลูกพืชเมืองหนาวมีน้อยจึงทำให้เข้าค้อเป็นพื้นที่ที่ได้รับความสนใจและเหมาะสมที่จะสร้างธุรกิจพืชเมืองหนาว ส่งผลต่อสภาพสังคมชุมชนมั่งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โดยตรงในหลายๆ ทิศทางจากระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ด้านอุตสาหกรรมการเกษตรที่ราบสูง และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ส่งผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกล่าวได้ว่าสังคมและวัฒนธรรมจะเปลี่ยนแปลงตามเมื่อปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลง

ปัจจัยทางศาสนาและอุดมการณ์ แต่เดิมชุมชนชาวมั่งที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์นับถือภูตผี และวิญญาณบรรพบุรุษต่อมาเริ่มมีผู้นำนำเอาคริสต์ศาสนาเข้ามาในชุมชน และพุทธศาสนาในเวลาถัดมา การเปลี่ยนแปลงทางศาสนาส่งผลต่อระบบความเชื่อมั่นต่อสังคมเกิดเป็นการแบ่งแยกกันภายในชุมชนภายใน โดยแต่ละความเชื่อจะสร้างรูปแบบความเชื่อเชิงสัญลักษณ์ เช่น ศาลภูตผี โบสถ์คริสต์ศาสนา วัดชาวพุทธ ฯลฯ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้านปัจจัยทางศาสนาและอุดมการณ์ เป็นผลต่อความคิดความเชื่อ ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในชุมชนชาวมั่งในพื้นที่

ภาพประกอบ 2 บรรยากาศงานงานเฉลิมฉลองปีใหม่ของกลุ่มชาติพันธุ์มั่ง บ้านเข็กน้อย บ้านเพชรดำ และบ้านเล้าลือ

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อดนตรีและพิธีกรรม กลุ่มชาติพันธุ์มั่ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงปรับตัวทางด้านดนตรีและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์มั่ง บริเวณพื้นที่บ้านเข็กน้อย บ้านเข็กใหญ่ บ้านเพชรดำ บ้านกนกงาม

บ้านป่าไผ่ บ้านฟ้าหมอก บ้านร่มเย็นและบ้านเล่าลือ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ บริเวณ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วงการเปลี่ยนแปลง

1) ช่วงดนตรีและพิธีกรรมเดิม (ก่อน พ.ศ. 2529 - 2546) ช่วงวัฒนธรรมเดิมเป็นช่วงที่รูปแบบความเชื่อและประเพณีของชุมชนชาวม้งในพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ยังคงได้รับความเคารพนับถือ ถือปฏิบัติประเพณี พิธีกรรม การแสดงต่างๆ ของชาติพันธุ์สืบต่อกันมา ด้วยชาวม้งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่บริเวณเทือกเขาวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อ จึงมีความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติเป็นส่วนมาก เช่น เกี่ยวกับภูตผีวิญญาณ ผีป่าเขา ผีบ้านผีเรือน ชุมชนชาวม้งในช่วงวัฒนธรรมเดิมมีระบบถือปฏิบัติประเพณีและวัฒนธรรมภายในกลุ่มชาติพันธุ์อย่างเคร่งครัด มีความเชื่อและประเพณีที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตอย่างหลากหลาย ช่วงดนตรีและพิธีกรรมเดิมตรงกับช่วงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในช่วงการอพยพย้ายถิ่นฐาน (ก่อน พ.ศ. 2529) ช่วงสงครามร่มเกล้า (พ.ศ. 2530 - 2531) และช่วงหลังสงคราม (พ.ศ. 2532 - 2546) ถึงแม้จะเกิดปัจจัยทางสงครามภายในเขตพื้นที่ที่อยู่อาศัยของชุมชนชาวม้งเป็นระยะเวลานาน แต่ก็มิได้ทำให้ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม และดนตรี ประจำกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในพื้นที่จางหายไป

ด้านดนตรีในกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง พื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ที่พบเครื่องดนตรีที่ปรากฏในวัฒนธรรมดนตรีชุมชนเผ่าม้งที่มีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนผ่านของสังคม ในช่วงวัฒนธรรมเดิม (ก่อน พ.ศ. 2529 - 2546) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ได้แก่ จิ้งห่อง, ต้าป้อลี, เค่ง และบลั้ง

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ได้แก่ ต้าเฉีย

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะ ได้แก่ จั่ว จั่วเน้ง และฉื่อเน้ง

ด้านพิธีกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ในพื้นที่มีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนผ่านของสังคม ในช่วงวัฒนธรรมเดิม (ก่อน พ.ศ. 2529 - 2546) พบพิธีกรรม 23 พิธีกรรม ในชุมชนชาวม้งในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ประเพณีปีใหม่, ประเพณีกินข้าวใหม่ ประเพณีแต่งงาน, พิธีตั้งชื่อเล่น, พิธีตั้งเซ่ง,

พิธีเลี้ยงผีกลอง, พิธีข้าวตรอ, พิธีผีแย่ง, พิธีเปาแย่ง, พิธีอ้วน้งกั่วดำ, พิธีจาเขี่ยเม้ง, พิธีอ้วนู้ดำ, พิธีอ้วน้ง, พิธีถ่อแสง, พิธีส่วกั่ว, พิธีเหนี่ยวข้าว ด้ขั่ว, พิธีบัวโต, พิธีดำตรง, พิธีตูซู้, พิธีเปลี่ยนชื่อจริง, พิธีศพ, พิธีชื้อ และพิธีจ่อผลี

ภาพประกอบ 3 การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานด้านวัฒนธรรมการแต่งกาย

2) ช่วงการเปลี่ยนแปลงดนตรีและพิธีกรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) เป็นช่วงที่รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมส่งผลต่อ รูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และดนตรีประจำกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเป็นแปลงทางวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยทางภาวะสงคราม ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางจำนวนประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางศาสนาและอุดมการณ์ รูปแบบปัจจัยใจเหล่านี้คือผลกระทบที่มาจากการปรับตัวทางสังคม และสะท้อนเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมชุมชนชาวม้งโดยตรงการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้สามารถเข้ากับรูปแบบการเมืองการปกครองระบบใหม่ที่เปลี่ยนผู้นำจากผู้นำชนเผ่ากลายเป็นผู้นำชุมชนจากทางรัฐบาล การเปลี่ยนแปลงทางจำนวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งการเข้ามาเพื่อตั้งถิ่นฐาน เข้ามาใช้เชิงการท่องเที่ยว และเข้ามาในเชิงอุตสาหกรรมและการเกษตร การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ความต้องการที่จะปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย การคมนาคม การสื่อสาร การศึกษา การท่องเที่ยว การอุปโภคและบริโภค ที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมแล้ววัฒนธรรมชาวม้งก็อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางด้านศาสนาและอุดมการณ์ในช่วงนี้ชาวม้งที่แต่เดิมมีความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีวิญญาณ เริ่มมีการนับถือศาสนาคริสต์และพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้นและเกิดการวิวัฒนาการทางด้านวัฒนธรรมในชุมชนและวัฒนธรรมชุมชนชาวม้งแต่เดิมเริ่มหายไป

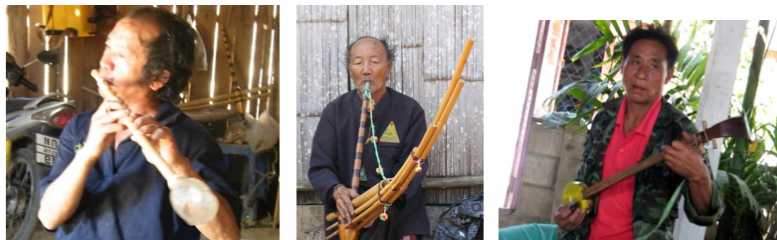
ด้านเครื่องดนตรีในกลุ่มชาติพันธุ์ ม้งในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัด เพชรบูรณ์ ที่พบเครื่องดนตรีที่ปรากฏในวัฒนธรรมดนตรีชุมชนเผ่าม้งที่มีการ เปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนผ่านของสังคมที่คาบเกี่ยวในช่วงการพัฒนาและ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ได้แก่ จิ้งหน่อง, ต้าป้อลี้, เค่ง และบลั่ง

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องสาย ได้แก่ ต้าเจีย

เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะ ได้แก่ จั่ว, จั่วเน้ง และฉื่อเน้ง

ด้านพิธีกรรมชุมชนเผ่าม้งที่มีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนผ่านของ สังคม เป็นช่วงคาบเกี่ยวช่วงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) พบพิธีกรรม 18 พิธีกรรม ในชุมชนชาวม้งในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ประเพณีปีใหม่, ประเพณีกินข้าวใหม่, ประเพณีแต่งงาน, พิธีตั้งชื่อเล่น, พิธีตั้งเซ่ง, พิธีเลี้ยงผีกลอง, พิธีข้าวตรอ, พิธีผีแย่ง, พิธีเป่าแย่ง, พิธีจาเซียแม้ง, พิธีอ้วยต้า, พิธีบัวโต, พิธีดำตรง, พิธีตูซู้, พิธีเปลี่ยน ชื่อจริง, พิธีศพ, พิธีชื้อ และพิธีจ้อผลี

ภาพประกอบ 4 ภาพตัวอย่างเครื่องดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

3) ช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561 – 2565) เป็นช่วงที่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมเกิดขึ้นกับชุมชนม้งที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เห็นได้ชัดจากการเปลี่ยนแปลง ในด้านอาชีพ จากพื้นที่การเกษตร เลี้ยงสัตว์เพื่อการบริโภคในครัวเรือนกลายเป็นพื้นที่ โรงแรม รีสอร์ท เพื่อรองรับการท่องเที่ยว การสร้างผ้าทอ ผ้าประจำ ชนเผ่าม้งจากเพื่อสวมใส่ในครัวเรือนกลายเป็นเพื่อรองรับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การเพาะปลูกกลายเป็นการเพาะปลูกเชิงธุรกิจที่มีระบบนายทุน

เข้ามาเป็นองค์ประกอบ ส่งผลต่อการบุกรุกเข้าไปในแนวป่าอนุรักษ์เพื่อเพิ่มปริมาณของผลผลิตทางการเกษตร รูปวัฒนธรรมเดิมที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ถูกทดแทนด้วย ระบบการปกครอง การศึกษา เศรษฐกิจ และการสื่อสาร บทบาททางความเชื่อในด้านภูตผีวิญญาณ ถูกเข้ามาแทนที่ด้วยรูปแบบพิธีกรรมทางศาสนา การถูกกลืนกินจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมที่เข้ามา ปรับรูปแบบวิถีชีวิตชุมชนมั่ง ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าเขา วัฒนธรรมที่พบส่วนมาก ไม่เกิดขึ้นจริงในวิถีชีวิต แต่เกิดจากการอนุรักษ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสืบทอดต่อกันทางวัฒนธรรมในศูนย์การเรียนรู้ โรงเรียน และปราชญ์ชาวบ้านเพียงเล็กน้อย

ด้านเครื่องดนตรีในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบเครื่องดนตรีที่ปรากฏในวัฒนธรรมดนตรีชุมชนเผ่าม้งที่มีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนผ่านของในปัจจุบัน (พ.ศ. 2561-2565) เพียง 2 ประเภท ได้แก่ เครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่า ได้แก่ แคน และบลั้ง (Nplooj) และเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเคาะ ได้แก่ จ๊ว และมือเน้ง

ด้านพิธีกรรมชุมชนเผ่าม้งที่มีการเปลี่ยนแปลงตามการเปลี่ยนผ่านของสังคม ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2561-2565) พบพิธีกรรมคงอยู่จำนวน 10 พิธีกรรม ในชุมชนชาวม้งในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ประเพณีปีใหม่, ประเพณีกินข้าวใหม่, ประเพณีแต่งงาน, พิธีตั้งชื่อเล่น, พิธีตั้งเซ่ง, พิธีอวยู้ดำ, พิธีตูซู่, พิธีศพ, พิธีซ้อ และพิธีจอบลี่

จากจำนวน 10 ประเพณีและพิธีกรรมที่พบในช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561 – 2565) ภายในชุมชน พบว่าประเพณีที่ยังมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในชุมชนม้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ประเพณีปีใหม่, พิธีแต่งงาน (พบในกลุ่มชาวม้งเดิมที่นับถือภูตผีวิญญาณเท่านั้น) และพิธีศพ

ทั้งนี้ประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม เครื่องดนตรีที่พบเป็นเพียงเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบในพิธีกรรมที่ยังเหลือการประกอบพิธีกรรมภายในชุมชนเท่านั้น เครื่องดนตรีชนเผ่าเป็นเครื่องดนตรีที่ต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจทักษะในการฝึกฝนในการสร้างเป็นเวลานาน การเรียนรู้ที่จะอยู่ในรูปแบบวัฒนธรรมเดิม

คู่ขนานกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วเป็นไปได้อย่างยิ่งยากลำบาก การฝึกที่จะเรียนรู้ในความเป็นวัฒนธรรมแต่เดิมจึงไม่ได้รับการใส่ใจและมีที่ที่หาที่จะสาบสูญในปัจจุบัน

บทสรุป

ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อดนตรีและพิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวสังคมในพื้นที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกได้อย่างชัดเจน คือ 1) ช่วงการอพยพย้ายถิ่นฐาน (ก่อน พ.ศ. 2529) ชาวม้งอพยพเข้ามาในช่วงแรกเริ่มตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณที่ราบเชิงเขาบริเวณบ้านเข็กน้อย บ้านเข็กใหญ่ อำเภอเขาค้อ แบ่งออกได้ 3 เผ่า แยกได้ตามลักษณะการแต่งกายและการใช้ภาษา ในช่วงนี้เป็นช่วงเริ่มแรกในการเกิดสงคราม “ยุทธการเขาค้อ” จากผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์และสงครามเขาค้อจบลง พ.ศ. 2525 ผลจากสงครามในพื้นที่เขาค้อนั้นมีผลต่อชุมชนชาวม้งไม่มากนักเนื่องจากเกิดอยู่คนละพื้นที่กับที่ตั้งของชุมชน จวบจน พ.ศ. 2529 2) ช่วงสงครามร่มเกล้า (พ.ศ. 2530 - 2531) เป็นช่วงที่เกิดสงครามในเขตบริเวณที่พื้นอำเภอเขาค้อ ส่งผลกระทบต่อกลุ่มชาติพันธุ์ม้งในพื้นที่ 3) ช่วงหลังสงคราม (พ.ศ. 2532 - 2546) 4) ช่วงการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) ช่วงหลังสงครามเป็นช่วงฟื้นฟูปรับปรุงแหล่งที่อยู่อาศัยชุมชนในพื้นที่ภายหลังการเกิดภาวะสงคราม ชุมชนม้งที่อาศัยรวมกันกระจายออกตามเขตพื้นที่ การฟื้นฟูชุมชนภายในเขตพื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือจากทางภาครัฐบาล และ 5) ช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2565) เกิดการเปลี่ยนแปลงทางศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี อย่างชัดเจน ประกอบด้วย ปัจจัยทางประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางศาสนา และอุดมการณ์

ดนตรีและพิธีกรรมกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม แบ่งออกเป็น 3 ช่วงการเปลี่ยนแปลง ได้แก่ 1) ช่วงดนตรีและพิธีกรรมเดิม (ก่อน พ.ศ. 2529 - 2546) ช่วงนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีวิญญาณและยังคงขนบธรรมเนียมความเชื่อที่ได้รับการสืบทอดมา

ส่งต่อกันมา พบเครื่องดนตรีในช่วงยุคนี้ 3 ประเภท 8 ชนิด และรูปแบบพิธีกรรมที่ 23 พิธีกรรม 2) ช่วงการเปลี่ยนแปลงดนตรีและพิธีกรรม (พ.ศ. 2547 - 2560) ช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการรับเอาวัฒนธรรมความเชื่อจากภายนอก กลุ่มชาติพันธุ์เข้ามาในกลุ่มชาติพันธุ์ พบเครื่องดนตรีในช่วงยุคนี้ 3 ประเภท 8 ชนิด และรูปแบบพิธีกรรมที่ 18 พิธีกรรม และ 3) ช่วงปัจจุบัน (พ.ศ. 2561 - 2565) ช่วงนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับภูตผีวิญญาณ ศาสนาคริสต์ และพุทธศาสนา พบเครื่องดนตรีในช่วงยุคนี้ 2 ประเภท 4 ชนิด และรูปแบบพิธีกรรมที่ 10 พิธีกรรม

จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางดนตรี พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมามีในพื้นที่ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน วัฒนธรรมดนตรี พิธีกรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่มีการสืบทอดส่งต่อจากบรรพบุรุษก่อนการอพยพเดินทางเข้ามาทางภาคเหนือของประเทศไทย และเข้ามาตั้งถิ่นฐานในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ด้วยความขัดแย้งกันทางอุดมการณ์ ความเชื่อ ปัจจัยทางภาวะสงคราม ปัจจัยทางการเมือง ปัจจัยทางจำนวนประชากร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และปัจจัยทางศาสนา เป็นผลต่อการละเลยวัฒนธรรมทางดนตรีและพิธีกรรมต่างๆ ของกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่ได้รับความนิยมและไม่มีการถือปฏิบัติกันสืบทอดกันมาในช่วงปัจจุบัน

บรรณานุกรม

นิเทศ ดินณะกุล. (2549). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยัง มีออตเต้ง. (2520). ประวัติของชาวม้ง (แม้ว). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สนธยา พลศรี. (2545). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

รายนามผู้ให้สัมภาษณ์

กฤตภาส พุทธิพร. (30 สิงหาคม 2554). สัมภาษณ์. ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

กาว แซ่ย่าง. (30 พฤศจิกายน 2555). สัมภาษณ์. บ้านเลขที่ 92 หมู่ 1 ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

ก๊ว แซ่ลี. (16 ธันวาคม 2556). สัมภาษณ์. บ้านเข็กน้อย ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

ก๊ว แซ่จาง (16 ธันวาคม 2556). สัมภาษณ์. บ้านเข็กน้อย ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

กัญป้อ เขาวีวเขียน. (1 ตุลาคม 2557). สัมภาษณ์. ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

ขง แซ่เห่อ. (1 ตุลาคม 2557). สัมภาษณ์. ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

จงหม่อง แซ่ท้าว. (30 กันยายน 2554). สัมภาษณ์. บ้านเลขที่ 92 หมู่ 1 ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

จองเปีย แซ่ลี. (1 ตุลาคม 2557). สัมภาษณ์. ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

นันทะ แซ่ลี. (14 มกราคม 2562). สัมภาษณ์. บ้านเข็กน้อย ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

นามะ ทวีวัฒน์. (14 มกราคม 2562). สัมภาษณ์. บ้านเข็กน้อย ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

ประยูร ลิ้มสุข. (2 กันยายน 2555). สัมภาษณ์. ที่สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์.

หือ แซ่ย่าง. (29 กันยายน 2560). สัมภาษณ์. บ้านเลขที่ 120 หมู่ 1 ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.

